

Preventivní program mateřské školy Určice

Úvod

Se sociálně patologickými jevy, jako je týrání, zanedbávání, šikanování nebo drogy (kouření) se mohou setkávat děti již v předškolním věku. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolní docházky a poskytnout dětem potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

Vytýčení sociálně patologických jevů

Prevence sociálně patologických jevů u dětí v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- týrání a zanedbávání dětí,
- drogové závislosti, alkoholismus, kouření
- šikanování, vandalismus a další formy násilného chování
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- xenofobie, rasismus, intolerance

Cíl preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům.

Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výchovy a výuky ve škole.

Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte.

Důraz je položen na vytváření elementárních základů klíčových kompetencí v počáteční etapě vzdělávání, neboť ty směřují k tomu, aby dítě na své úrovni aktivně a s uspokojením zvládalo nároky života v prostředí rodiny a školy. To znamená, aby bylo schopné žít ve společnosti jemu blízkých dospělých i vrstevníků a komunikovat s nimi, aby bylo způsobilé se učit, na své úrovni také pracovat a řešit problémy, uplatňovat se a prosazovat, ale také se požadavkům okolí přizpůsobit. Setká-li se takové dítě v budoucnu se sociálně patologickými jevy, dokáže je rozpoznat, nepodlehnout jim a věnovat se jiným, prospěšným aktivitám.

Analýza současného stavu ve škole

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů slouží:

- pozorování výchovně vzdělávacího procesu ve třídách učitelkami MŠ,
- rozhovory s dětmi a jejich zákonnými zástupci,
- spolupráce s odborníky (přednášky Policie ČR, pracovnice ČČK)

Vybrané klíčové kompetence a očekávané výstupy prevence rizikových jevů jsou v souladu s integrovanými bloky ŠVP a jsou zapracovány do návrhů činností a témat pro mateřskou školu. Učitelky si určí na základě specifik třídy a momentální situace, jakým způsobem budou prolínat tyto činnosti a témata do TV.

Co se nám daří:

- Komunikace s rodiči
- Zapojení rodičů do chodu školy a účast na společných akcích
- Tradice akcí pořádaných pro rodiče
- Zvelebování prostředí školy
- Využívání školní zahrady pro výuku
- Dobrá spolupráce se zřizovatelem a dalšími institucemi
- Zdravá strava
- Dobré klima školy
- Spolupráce mezi všemi zaměstnanci
- Rozvoj komunikačních dovedností dětí

Co se nám nedaří:

- Nedůsledné řešení konfliktních situací
- Nedostatečný důraz na kolektivní soucítění
- Nejasná vymezení pojmu žalování

Spolupráce

- spolupráce mezi pedagogy:

U pedagogů ve třídách je nutná fungující komunikace. Proto, aby mohla učitelka navázat na práci své kolegyně je třeba zaznamenávat údaje o dětech do záznamů o dětech. Učitelky vzájemně spolupracují, přirozeně navazují na práci své kolegyně a dále ji rozvíjejí. V loňském šk. roce se osvědčila metoda vzájemných hospitací pedagožek, v čemž hodláme i letos pokračovat.

- spolupráce s ostatními zaměstnanci školy:

Důležitou součástí spolupráce je zapojení provozních pracovníků a chůvy do výchovně vzdělávacího procesu. Chůva pomáhá při organizaci akcí pro rodiče, je denně s dětmi mladšími tří let a spolupracuje při výchovně vzdělávacím procesu s kolegyněmi.

- spolupráce mezi pedagogy a rodiči:

Rodiče mají možnost neodkladné záležitosti řešit při předávání dětí. Ke komunikaci se nejčastěji používá osobní rozhovor. Rodiče dostávají informace prostřednictvím nástěnek, na web.stránkách školy. V případech, kdy chce rodič konzultovat cokoli s učitelem, je mu to umožněno v co nejkratší době. Nemáme určeny konkrétní konzultační hodiny. S rodičem či zákonným zástupcem je možné domluvit si schůzku. Každý pedagog jedná při této příležitosti diskrétně a snaží se dobrat ke kladnému výsledku ve prospěch dítěte a ke spokojenosti obou stran. Rodiče byli informováni o záměrech školního vzdělávacího programu, jehož nedílnou součástí je i primární prevence sociálně patologických jevů

Vzdělávání v oblasti prevence patologických jevů nejvíce získáváme samostudiem – zdroje odborné časopisy a publikace, dále využijeme nabídky DVPP na dané téma.

Organizace primární prevence sociálně patologických jevů

	komentář
Školní vzdělávací program	Krok za krokem celým rokem
Etika a mravní výchova	Prolíná se všemi činnostmi
Výchova ke zdravému životnímu stylu	Pohybové aktivity, stravování, péče o životní prostředí
Formy a metody působení na děti, které se zaměřují na osobnostní rozvoj a sociální chování	Pohádky, ekologické výukové programy , divadelní představení, přednášky o zdraví, výukové materiály k bezpečnosti,....
Získávání klíčových kompetencí	<ul style="list-style-type: none"> • Navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby...) • Samostatně se rozhodnout v některých činnostech • Jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí • Vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným a verbalizovat je • Verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle) • Přicházet s vlastními nápady • Zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznáme dospělé • Samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý) • Umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit □ Snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor • Nebát se požádat o pomoc, radu • Odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné • Plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč) • Přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit

	<ul style="list-style-type: none"> • Přijímat pokyny • Plnit činnosti podle instrukcí Bránit se projevům násilí • Respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých • Uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je • Umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
Prevence	
Získání dobrých pohybových dovedností a schopností, rozšiřování zájmů dětí	Snazší volba jak trávit volný čas po přestoupení na ZŠ
Uplatňování metod umožňující včasné zachycení ohrožených dětí, především dětí sociálně znevýhodněných	Pozorování, rozhovory, záznamy o dětech, spolupráce s odborníky

Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Účastní se ho pedagogové, děti, rodiče a odborníci. V rámci minimálního preventivního programu kombinujeme poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výcvikem v sociálních dovednostech a osobnostním růstem dítěte. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Jeho průběh je zaznamenáván v přehledu výchovné práce a záznamových zprávách o průběhu vzdělávání.